

การสอน ภาษาไทยแก่ ผู้พูดภาษา ไทยไม่ได้

คว้น ขาวหนู

การเตรียมความพร้อมทางภาษา
ไทยให้แก่ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้และใช้ภาษา
และหนังสือไทยมาก่อน ด้วยวิธีให้ผู้
เรียนรู้จักสัญลักษณ์ของตัวหนังสือ
ไทยก่อน โดยใช้ภาษาพื้นเมืองหรือ
ภาษาแม่ช่วยเป็นสื่อ ทำให้ ผู้เรียน
สามารถมีความพร้อมในทักษะภาษาทั้ง
4 คือ ฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทย
ได้เร็วและดีว่าการสอนโดยใช้ภาษา
ไทยล้วน 95% (ภาษาสถิติเรียกว่ามี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และมี
อัตราการพัฒนาการของการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
สูง 99% (ภาษาสถิติเรียกว่ามีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

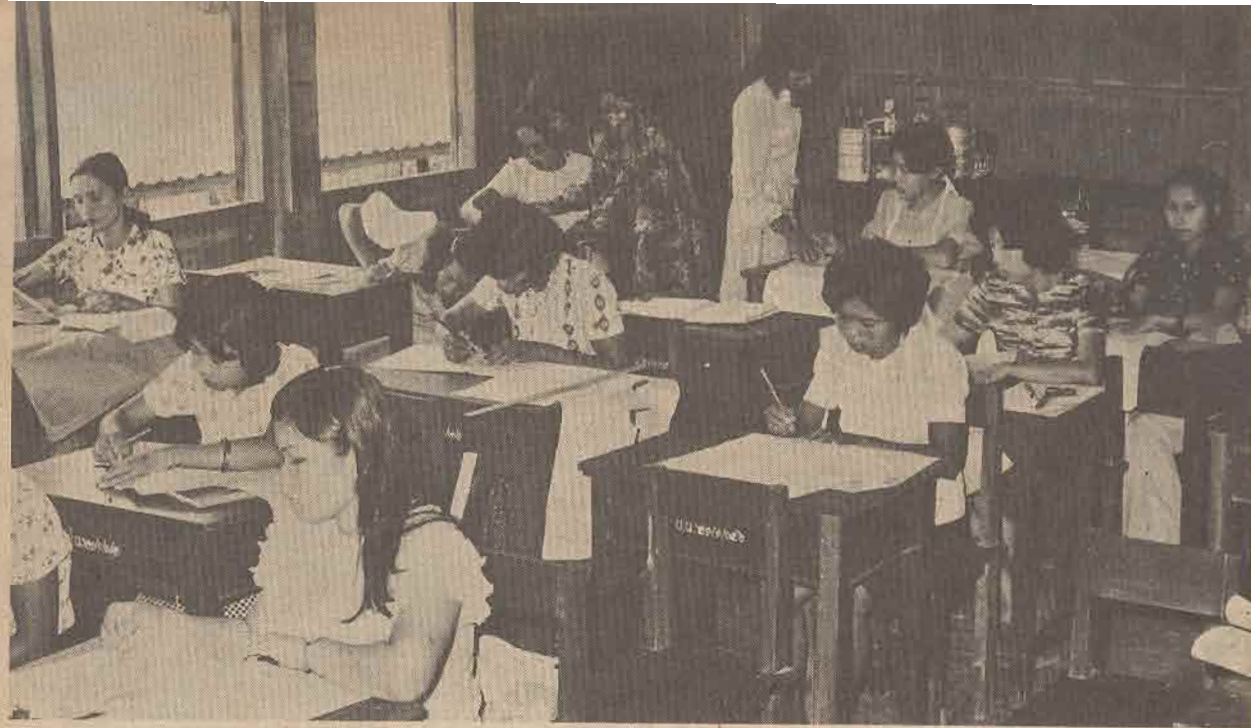
ประชากรประมาณ 40 ล้านคน
ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ 514,000 ตารางกิโล-
เมตร (ถวิล อยู่เย็น, พ.อ., 2517 : 6)
อันมีสมญานามว่า “คนไทย” และ

“ประเทศไทย” นี้ ต่างก็มีภาษาพูดประ-
จำหมู่ประจำถิ่นของตน ๆ ถึงแม้ว่าส่วน
ใหญ่จะใช้ภาษาไทยกลาง ในการติดต่อ
สื่อสารกันก็ตาม แต่ยังมีชนหมู่น้อย
บางหมู่มีภาษาใช้ในชีวิตประจำวันใน
หมู่ของเขาเฉพาะ และชนหมู่นี้ส่วน
มากจะไม่เข้าใจภาษาไทยกลางเลย เช่น
พวกที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาที่หนึ่ง
ซึ่งอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ และสุรินทร์
พวกที่ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาที่
หนึ่ง ในจังหวัดอุบลราชธานี นครพนม
และหนองคาย พวกที่ใช้ภาษาชาว
เขา ได้แก่ กระเหรี่ยง แม้ว เข้า มูเซอ
อีก้อ ลีซอ เป็นภาษาที่หนึ่ง ซึ่งเป็น
ภาษาของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัด
ภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่อง-
สอน ดาก ลำปาง ลำพูน น่าน แพร่

การเตรียม ความพร้อม ทางภาษาไทย ให้แก่ผู้ใหญ่ที่ ไม่รู้และใช้ภาษา และหนังสือ ไทยมาก่อน

อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ เลย และบาง
จังหวัดของภาคกลาง คือ กาญจนบุรี
เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ และ
พวกที่ใช้ภาษามาเลย์เป็นภาษาที่หนึ่งใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ติดต่อกับประ-
เทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ได้แก่ จังหวัด
ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล

เฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาค
ใต้ คือ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส
ซึ่งมีประชากร 942,797 คน(ราชกิจจานุ-
เบกษา, 2516, 4-5) ในจำนวนนี้เป็น
คนไทยมุสลิมร้อยละ 73.95 (ฉาย อิน-
ทรสกุล และคณะ, 2511 ; 9, 16) ซึ่ง
ร้อยละ 55.93 ของคนกลุ่มนี้พูดภาษา
ไทยไม่ได้ โดยแบ่งเป็นนราธิวาสร้อยละ
55.13 ปัตตานี ร้อยละ 56.53 และ
ยะลา ร้อยละ 56.25

จากผลของการวิจัยนี้ แสดงให้ประจักษ์ชัดว่า การสอนภาษาไทยให้แก่ผู้ที่ไม่รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้ผลดีควรจะได้มีการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยก่อน □

เมื่อ พ.ศ.2511 ยูเนสโกได้สำรวจจำนวนประชากรที่ไม่รู้หนังสือในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่ามีจำนวนผู้ที่ไม่รู้หนังสือสูงมาก และผู้ที่ไม่รู้หนังสือเหล่านี้มีปัญหาพิเศษที่แตกต่างไปจากจังหวัดในเขตอื่น ๆ ซึ่งอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ไม่รู้หนังสือทุกอย่าง แต่พูดภาษาไทยได้

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่ไม่รู้หนังสือทุกอย่าง และพูดภาษาไทยไม่ได้

กลุ่มที่ 3 ผู้ที่ไม่รู้หนังสือไทยและพูดภาษาไทยไม่ได้ แต่รู้หนังสืออื่น ๆ เช่น ภาษามลายูและภาษาอาหรับ จากการเรียนศาสนาอิสลามมาบ้างแล้วสรุปแล้วบุคคลในกลุ่มที่ 2 คือผู้ที่ไม่รู้หนังสือทุกอย่างและพูดภาษาไทยไม่ได้ เป็นกลุ่มใหญ่กว่ากลุ่มอื่น ๆ

การสอนภาษาไทยแก่คนไทยมุสลิมที่ไม่รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อนเป็นปัญหาแก่การจัดการศึกษาในส่วนี้ตลอดมาว่า จะใช้วิธีการสอนใดจึงจะเหมาะสมที่สุด แล้วทำให้เขา^๑รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยได้เร็วและดีขึ้น

ตามหลักจิตวิทยานั้นผู้ที่^๒จะเรียนภาษาได้ต้องมีความพร้อมทางภาษาก่อนจึงจะดี ดังนั้นในการสอนภาษาไทยแก่ผู้ที่ไม่รู้และใช้ภาษาไทยมาก่อน ก็จำเป็นต้องเตรียมพร้อมทางภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนก่อน เพราะผู้เรียนประเภทนี้ เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองไม่เหมือนการสอนภาษาไทยแก่ผู้^๓ที่พูดภาษาไทยได้อยู่แล้ว เพราะพวกหลังมีความพร้อมทางภาษาอยู่แล้วและมากกว่า

ความพร้อมที่สำคัญในการสอนภาษา คือความพร้อมในการอ่าน และเขียน ผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีต้องมีความพร้อมในการอ่านและเขียนเสียก่อน และผู้เรียนจะอ่านและเขียนได้เก่ง ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบความพร้อมพื้นฐาน 6 ประการก่อน (รัตนาศิริพานิช, 2517 ; 5) คือ

1. ความเข้าใจในการฟังภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ความสามารถในการแยกเสียงที่คล้ายคลึงกัน ในเวลาฟังได้ดี
3. ความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่เห็นด้วยตา
4. ความสามารถในการใช้มือและตาให้สัมพันธ์กัน
5. ความสามารถในการทำตามสิ่งที่ครูพูด หรือ สั่งให้ทำ

๘. การรู้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ

ปัญหาจึงตามมาว่า จะใช้วิธีการใดเหมาะที่สุดในการจัดความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งไม่รู้และใช้ภาษาไทยมาก่อน โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัจจุบันการสอนภาษาไทยแก่ชาวไทยมุสลิม ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่งมีอยู่ 2 วิธี วิธีแรกเป็นการแปล เหมือนกับการสอนภาษาอังกฤษแก่เด็กไทยทั่ว ๆ ไป เช่น สอนคำว่า “กิน” แปลว่า “มาแก” “ซื้อ” แปลว่า “นามอ” เป็นต้น เป็นการสอนภาษาไทยโดยแปลเป็นภาษามลายู ซึ่งก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผล เช่นเดียวกับการสอนภาษาอังกฤษแก่เด็กไทยทั่ว ๆ ไป เพราะการสอนด้วยวิธีแปลนี้ ผมและคุณต่างก็ทราบแล้วว่าไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากมิใช่วิถีธรรมชาติ เรียนภาษาอังกฤษ 6 ปี แต่ยังไม่พูดและเขียนภาษาอังกฤษไม่ได้ ฉะนั้นก็ตีการสอนภาษาไทยแปลเป็นภาษามลายูก็ไม่ได้ผลจริงยั่งยืนเช่นกัน ฉะนั้น

อีกวิธีหนึ่ง เป็นการสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน เช่นเดียวกับการสอนเด็กไทยที่พูดภาษาไทยได้แล้ว วิธีนี้ผู้เรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายและได้ความรู้น้อย เพราะไม่เข้าใจคำพูด คำอธิบายที่ใช้ภาษาไทยของครู

ทั้ง 2 วิธี ใช้หลักสูตรเดียวกันกับผู้พูดภาษาไทยได้แล้ว จึงพอจะประเมินผลการสอนได้เป็นอย่างดี ในเมื่อสถิตินักเรียนตกซ้ำชั้นมาก นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ชำร่วยยังพูดภาษาไทยไม่ถูกอีกด้วย นั่นคือการสอนทั้งด้วยการแปลและการใช้ภาษาไทยล้วน เป็นการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยที่

ได้ผลน้อยมาก ผู้เรียนมีพื้นฐานต่ำ ฉะนั้นจึงเป็นเหตุที่ไม่ไป หรือไปศึกษาต่อในชั้นสูงได้น้อย ผู้เรียนที่พูดภาษาไทยมาก่อนที่จะเข้าเรียนไม่ได้ ด้วยการเรียนทั้งแบบแปล และการใช้ภาษาไทยล้วน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ 3 อย่าง ในเวลาเดียวกัน คือ

1. สัญลักษณ์ของตัวอักษร
2. ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองของเขา
3. ความเข้าใจภาษาไทยเมื่อเทียบกับภาษาที่หนึ่ง

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา เขตการศึกษา 2 (ภาคศึกษา 2 เดิม) ได้ทดลองสอนภาษาไทยแก่เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้ ด้วยการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยก่อน โดยใช้ภาษาไทยล้วนในการสอน เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้ จะมาเข้าในชั้นเริ่มเรียนก่อน การสอนใช้การกระทำและออกเสียง หรือใช้ภาพและออกเสียงเป็นสำเนียงภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการกระทำหรือภาพนั้น ๆ กับเสียงที่เปล่งออกมา มีกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการเล่นและร้องเพลง จนผู้เรียนฟังเข้าใจและพูดภาษาไทยได้ก่อน แล้วจึงขึ้นไปเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ตามหลักสูตรทั่วไป เท่าที่สังเกตปรากฏว่า วิธีนี้เด็กมีความสุขสนุกสนาน กล้าแสดงออก และภายหลังที่ได้เตรียมความพร้อมโดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน เด็กสามารถเรียนในชั้นประถมปีที่ 1 ได้ พอ ๆ กับเด็กที่พูดภาษาไทยได้แล้ว โครงการนี้กำลังขยายออกไปเพื่อให้มีชั้นเด็กเริ่มเรียนทุกโรงเรียน ที่มีเด็กพูดภาษาไทยไม่ได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่โครงการนี้มิได้มีการวิจัยให้เด่นชัดในผลสัมฤทธิ์ และพัฒนาการในการสอนแบบนี้ว่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียน

ภาษาไทย ของผู้เรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้มาก่อน มีมากน้อยปานใด

การสอนภาษาอีกวิธีหนึ่งที่นักจิตวิทยาการศึกษาได้พบว่า ได้ผลคือการเรียนรู้ในระยะยาว คือ การสอนด้วยภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่งก่อน ซึ่งในการสอนแบบนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ของภาษาที่สองที่เขียนโดยใช้สำเนียงภาษาที่หนึ่ง ซึ่งวิธีนี้น่าจะใช้เป็นฐานเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยได้ดีกว่า ผู้เรียนจะเข้าใจคำอธิบายของครู เข้าใจคำที่เรียน เพราะเป็นสำเนียงภาษาของผู้เรียนเองอยู่แล้ว ภาระกิจของผู้เรียนมีแต่สัญลักษณ์ของภาษาไทย ที่เขียนเป็นสำเนียงภาษาของผู้เรียน ฝึกกลัมือ ผู้เรียนไม่ต้องห่วงความหมายของคำ และการออกเสียง แต่วิธีนี้ครูที่สอนจะต้องรู้ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนด้วย เมื่อผู้เรียนอ่าน เขียนอักษรไทยได้แล้ว จึงเริ่มสอนภาษาไทยด้วยอักษรไทยต่อไป

วิธีสอนโดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อให้ผู้เรียนรู้จักสัญลักษณ์ของตัวอักษรในภาษาที่สองก่อนนี้ ได้มีการทดลองด้วยการสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้ที่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ในอเมริกา (Anderson, 1970 : 147) แสดงให้เห็นว่า

“การให้การศึกษแก่บุคคลที่มีปัญหาทางภาษานั้น เป็นวิธีการเดิมที่ไม่ได้ผล เพราะมิได้ใช้ประโยชน์จากความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ในตัวของเขาเลย นั่นคือมิได้ใช้ภาษาที่หนึ่งของเขาให้เป็นประโยชน์ การสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งเข้าช่วยเป็นการสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในตนเองให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาและมีความรู้ได้ดีกว่า

การสอนโดยใช้ภาษาที่สอง
ล้วน เพราะนั่นเป็นการมุ่งให้ผู้
เรียนรู้ภาษาและความกลมกลืน
ในชาติมากกว่า"

เพื่อจะแก้ปัญหาการสอนภาษา
ไทยแก่คนไทยมุสลิมที่พูดภาษาไทยไม่
ได้และไม่รู้หนังสือไทยมาก่อน น่าจะมี
หลักการและวิธีสอนที่เหมาะสมเป็น
พิเศษในการเตรียมความพร้อมให้แก่พวก
เขา ผู้เขียน กับ นายโมหัมมัด อับดุลกา-
เดร์ ด้วยการสนับสนุนทางการเงินของ
มูลนิธิอาเซีย ได้ทำการทดลองและวิจัย
เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งใน
การทดลองได้ใช้วิธีการเตรียมความ
พร้อมทางภาษาไทยแก่ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้และ
ใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน 2
วิธี คือ

วิธีที่ 1 สอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน
(Mono-Lingual Approach) วิธีนี้ไม่
มีการแปลเป็นภาษามาเลย์ก่อน เป็น
การสอนภาษาไทยเช่นเดียวกับเด็กไทย
ที่พูดภาษาไทยได้อยู่แล้ว มีการฝึกจาก
กิจกรรม ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของครู
สอนให้อ่านและเขียนเป็นคำ เช่น ฉัน
เธอ นิ่ง สมุด ดินสอ กิน เป็นต้น โดย
ใช้กิริยาท่าทาง และรูปภาพประกอบ
เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความหมาย

วิธีที่ 2 สอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่ง
เป็นสื่อ (Bi-Lingual Approach) วิธีนี้
ใช้อักษรไทยเขียนตามสำเนียงของ
ภาษามาเลย์ เช่น อามา นามอ มามะ เมื่อผู้
เรียนรู้จักสัญลักษณ์แล้ว จึงให้เรียนเป็น
ภาษาไทยที่มีความหมาย เช่น เรามีนา
นาเราดิ ปูนา เป็นต้น วิธีนี้ต้องใช้ครูที่
มีความรู้ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนด้วย

ทั้งสองวิธีจะนำไปสู่การเรียนรู้
ภาษาไทยที่เป็นคำและประโยคเดียวกัน
ในที่สุด และทั้งวิธีใช้เวลาสอน 40
ชั่วโมงเท่ากัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการสอนผู้ใหญ่
ที่ไม่รู้หนังสือและพูดภาษาไทยไม่ได้
ว่าวิธีใดดีกว่ากัน ในช่วงเวลาที่เท่ากัน

2. เพื่อลดความยากในการเรียน
ของผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือและพูดภาษา
ไทยไม่ได้

3. เพื่อลดปริมาณการหยุดเรียน
ของผู้ใหญ่ลงกลางคัน

4. เปรียบเทียบวิธีการสอน
ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือและพูดภาษาไทย
ไม่ได้ แบบใช้ภาษาไทยล้วนกับแบบใช้
ภาษาพื้นเมืองหรือภาษาที่หนึ่งช่วยให้รู้จัก
สัญลักษณ์ก่อน ว่าวิธีใดก่อให้เกิด
ความพร้อมในการเรียนรู้ภาษาไทยได้
เร็วกว่ากัน ภายในเวลาอันจำกัด

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า

1. ทั้งกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาษา
ไทยล้วน และกลุ่มที่ใช้ภาษาที่หนึ่งเป็น
สื่อ น่าจะมีความพร้อมทางภาษาไทย
มากกว่าก่อนเข้ารับการเตรียมความ
พร้อม

2. การสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่ง
เป็นสื่อ น่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดความ
พร้อมในการเรียนภาษาไทยได้ดีกว่า
การสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ใน
การวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1 โรงเรียน
ผู้ใหญ่บ้านกำแพงบารู อำเภอเมือง
นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ที่ไม่รู้และใช้
ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน 21 คน
กลุ่มนี้สอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1 โรงเรียน
ผู้ใหญ่บ้านสุโหงโก-ลก อำเภอ
สุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ที่ไม่รู้
และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน

17 คน กลุ่มนี้สอนให้รู้จักสัญลักษณ์
ของภาษาไทยก่อน โดยใช้ภาษาที่
เป็นสื่อ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิ
ประกอบด้วย

1. คู่มือครู 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร
ขึ้นเอง คือ

(1) ชุดเตรียมความพร้อม
ทางภาษาไทย ซึ่งส
โดยใช้ภาษาไทยล้วน

(2) ชุดเตรียมความพร้อม
ทางภาษาไทย ซึ่งส
โดยใช้ภาษาที่หนึ่ง
สื่อ ให้ผู้เรียนรู้
สัญลักษณ์ของภ
ไทยก่อน

2. แบบทดสอบวัดความพร
ทางภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ ส่วนมากค
้างง่าย ($p = .50 - .88$) แต่มีอัน
จำแนกได้ดี ($r = .25 - .88$)
ทดสอบทั้งสองฉบับมีความเชื่อมั่นสูง
.816 ($r_{tt} = .816$)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาได้พบว่า ในเว
1 เดือน การสอนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้และ
ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน โดย
ใช้ภาษาไทยล้วน ทำให้ผู้เรียนมีความ
พร้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ระหว่างก่อนเรียนและภ
หลังจากการเรียนผ่านไป 1 เด
แสดงว่าการสอนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้และ
ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน ให้
ความพร้อมทางภาษาไทยภายในเว
1 เดือน ด้วยวิธีสอนโดยใช้ภาษา
ล้วนไม่ได้ผลเท่าที่ควร หรือได้ผลน
มาก ตรงกันข้าม การสอนโดยใช้ภ
ที่หนึ่งเป็นสื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดคว

พร้อมทางภาษาไทยแตกต่างกันระหว่างก่อนเรียนและภายหลังจากการเรียนผ่านไป 1 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P .01) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการทดลองสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษในอเมริกา (Anderson, 1970 : 147) ซึ่งปรากฏผลว่า

“การสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งเข้าช่วย ได้ผลต่อการเรียนการสอนดีกว่าการสอนโดยใช้ภาษาที่สองล้วน เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และมั่นใจในตนเอง” และการสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นสื่อ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมทางภาษาไทยได้เร็ว และดีกว่าการสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P .05)

การที่สอนและเรียนโดยใช้ภาษาที่หนึ่ง หรือภาษามาเลย์เป็นสื่อ ยังผลให้ผู้เรียนที่ไม่รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน มีความพร้อมทางภาษาไทยมากกว่าการสอนและเรียนโดยใช้ภาษาไทยล้วน อาจสันนิษฐานได้ 2 ประเด็น คือ

1. ผู้ที่เรียนโดยใช้ภาษาไทยล้วนต้องใช้ความพยายามมากกว่า ทั้งนี้เพราะในขณะที่เรียนต้องพยายามรับรู้ 3 ประการพร้อมกัน คือ

(1) สำเนียงภาษาไทย ซึ่งแตกต่างจากภาษามาเลย์ที่เขาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ฉั้น เธอ กิน คิม เป็นต้น

(2) ความหมายของคำในภาษาไทย เช่น ฉั้น คือตัวผู้พูด กิน คือการเอาอาหารเข้าปาก เคี้ยว แล้วกลืนผ่านลำคอ

ลงไปยังกระเพาะอาหาร เป็นต้น

(3) สัญลักษณ์ของตัวหนังสือไทย เช่น กิน ประกอบด้วย ก-ิน เธอ ประกอบด้วย เ-อ-อ เป็นต้น

ฉะนั้นกระบวนการเรียนและรับรู้จึงซับซ้อนกว่าการสอนและเรียนโดยใช้ภาษามาเลย์เป็นสื่อ

2. ผู้เรียนที่ใช้ภาษามาเลย์เป็นสื่อ มีกระบวนการเรียนและรับรู้ไม่ซับซ้อนคือในลำดับแรกผู้เรียนจะรู้จักและคุ้นกับสัญลักษณ์ของตัวหนังสือไทยก่อนลำดับต่อไปจึงจะรู้จักสำเนียงภาษาไทยและความหมายของคำในภาษาไทยตามลำดับ

จากผลของการวิจัยนี้ แสดงให้ประจักษ์ชัดว่า การสอนภาษาไทยแก่ผู้ที่ไม่รู้และใช้ภาษาและหนังสือไทยมาก่อน โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้ผลดีควรจะได้มีการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยก่อน และการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น คือการเตรียมความพร้อมด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาที่หนึ่งหรือภาษามาเลย์เป็นสื่อ ซึ่งแน่นอนครูที่สอนจะต้องรู้ภาษามาเลย์ด้วย ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องยากมากนักที่จะฝึกครูและหาครูประเภทนี้ การวิจัยนี้กระทำการทดลองกับผู้ใหญ่ แต่ผลการวิจัยก็น่าจะนำไปใช้ได้ทั้งผู้ใหญ่และเด็กไทยมุสลิม ที่เริ่มเข้าเรียน ครั้นเมื่อได้เตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมทางภาษาไทยแล้ว การที่จะดำเนินการสอนโดยบรรจุเนื้อหาใด ๆ ย่อมสะดวกใจทั้งผู้สอนและผู้เรียน อันเป็นผลให้การสอนและการเรียนดำเนินไปได้อย่างคล่องตัว

พอ ๆ กันกับการสอนเด็กไทยที่พูดภาษาไทยได้อยู่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ ปัญหาทางการสอนภาษาไทยแก่เด็กมุสลิมน่าจะหมดไปได้

ดังนั้นหน้าที่ผู้บริหารและนักการศึกษาจะได้นำวิธีการสอนแบบนี้ไปใช้ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเฉพาะการสอนภาษาไทยแก่เด็กไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะได้ผลดีกว่าการสอนภาษาไทยในแถบนี้ที่กำลังกระทำกันอยู่ และวิธีการนี้ได้นำไปใช้แล้วกับผู้ใหญ่ไทยมุสลิม ในโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบมีคเสร็จ (Functional Literacy) ของเขตศึกษา 2 ซึ่งกำลังได้รับผลดี มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล. □

เอกสารอ้างอิง

ถ้วน ขาวหนู และโมหัมมัด อับดุลกาเดร์. “การสอนภาษาไทยแก่ผู้ที่ไม่รู้ภาษาไทยไม่ได้”, เอกสารการวิจัยฉบับที่ 5 : รายงานผลโรงเรียนผู้ใหญ่อาธิต. สำนักงานศึกษาศึกษาเขต 2 ยะลา, 2517.

ฉาย อินทรสกุล, ว่าที่ ร.ต.,และคณะ, สรุปผลการวิจัยการศึกษาและการอนามัย 4 จังหวัดภาคใต้ (พิมพ์อัดสำเนา), 2511.

ถวิล อยู่เย็น, พ.อ., “13 ก.ค.2436”, สยามรัฐ (13 กรกฎาคม 2517), หน้า 8.

รัตนา สิริพานิช. “ข้อมูลบางประการในการจัดการศึกษาเบื้องต้นแก่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดภาคใต้”, สยามรัฐ. (19 มิถุนายน 2517), หน้า 5.

ราชกิจจานุเบกษา, แผนก, กองประกาศิต. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 90 ตอน 27, (23 มี.ค.2516).

Anderson, Theodore. *Bilingual Scholing in the United States*. Volume One, Washington, D.C. : Government Printing Office, 1970.